

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԵԿԵ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կէս տարվանը 6 ռուբ.
Առանձին համարները 5 կոպեկով.

Թիֆլիսում գրվում են միևիպին խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мѣсъ».
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տէլէֆ օ ն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(չացի կիրակի և առաւօրեայ օրերին).

Յայտարարութիւն ընդունվում է առանձին լիցիւզով.

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խաւաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկ.
Տէլէֆ օ ն № 253.

ՀԻՄՆԱԿԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Մի խումբ համակրող երիտասարդների ձեռնարկութեամբ կատարվելու է հոգե-
համգիտութեան վարդապետի

ՎԱՅԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆՑԻ

յիշատակին կիրակի, փետրվարի 2-ին, Կուկիայի ս. Աստուածածին (Թանգույան) եկե-
ղեցում, (բէալական դպրոցի հանդէպ) Պատարագը կը սկսվի ժամը ճիշտ 11-ին
1—2

ԲՈՎԱՆԴԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

Ինչու չը հետևենք.— ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.
Նամակ վարչապետից. Նամակ Բագրուից. Նամակ
Խմբագրութեան. Ներքին լուրեր.— ԱՐՏԱՔԻՆ
ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Կ. Պօլսի լրագրողներից. Նամակ
Պարսկաստանից. Արտաքին լուրեր. ՀԵՌԱԳԻՐ-
ՆԵՐ.— ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— ԲԱՆԱՍԻՐԱ-
ԿԱՆ.— Նոր աւետարանը:

ԻՆՉՈՒ ԶԸ ՀԵՏԵԻՆԵՐ

«Մշակ» վերջին երեք համարներում
ուսուցիչ քանակականները շարքում էին
մի կարգով կենսական խնդրի Կա թորախ-
տի դէմ մարտնչելու խնդրին է:

Ոչ մի հիւանդութիւն այնքան տարած-
ված չէ մարդկանց մէջ, որքան թորախ-
տի հիւանդութիւնը, և ոչ մի հիւանդութիւն
այնքան մեծ գոհար չէ տալիս, որքան թոր-
ախտը. իսկ առօրեայ կենսական թորախ-
տի վերաբերութեամբ մարդիկ շատ ան-
տարբեր են և սովոր չեն անմիջապէս մի-
ջոցներ գործ դնել նրա դէմ մարտնչելու
և նրան հէնց իր սաղմային դրութեան մէջ
ոչնչացնելու համար:

Թորախտը բուժելի հիւանդութիւն է:
Բայց բուժելի է՝ երբ դուք ժամանակին
կը սկսէք նրա դէմ մարտնչել, երբ թոյլ
չէք տալ, որ նա այնպիսի մեծ քաղաքում
ներ կատարէ մարդու կազմակերպչի մէջ,
որ յետոյ դժուարացնէ վերակազմութեան
գործողութիւնը:

Թորախտի դէմ մարտնչելը եւրոպայում
սկսել է ստանալ լայն հասարակական և

պետական նշանակութիւն: Եւ այդպէս էլ
պէտք է լինի: Ժողովրդի առողջութիւնը
կրճող և մարդ ապա աղէտի դէմ պէտք է
զինվել բոլոր այն միջոցներով, որ տալիս է
գիտութիւնը:

Տուէք ժողովրդին բաւարար անուշ, չոր
և լուսաւոր բնակարաններ, մարդը ոչ և
մի ձնէք նրան չափից դուրս ծանր աշ-
խատանքով— և ահա դուք ձեռք էք բերել
գործարար միջոցներ նուազեցնելու թորախ-
տի ոյժը ազդեցնելու թեման մէջ:

Եւրոպայում ներկայումս կառուցված
են յատուկ բուժարաններ թորախտաւոր-
ների համար, որոնք կրում են սանատու-
րի ուժ անուշ: Այս անաստործութիւնը
կամ առողջարանները շինված են ոչ միայն
ուշեւոր և վայելուչ ապրող դասակարգի,
այլ և բանուոր դասակարգի համար: Այս
վերջիններին սօցնում են ապահովագրական
գործակալները, որոնք աւելի գերադասելի
են համարում բժշկել բանուորին, քան կրել
նիւթախան գոհար նրա մահացան դէպքում:

Սանատորիում հիմնելու գործում մեծ
գիւր կարող է խաղալ տեղական ինքնագոր-
ծութիւնը: Եթէ, օրինակ, գտնվէին մեզա-
նում մի քանի նախաձեռնողներ և կոչ ա-
նելով հասարակութեան ձեռնարկէին սա-
նատորիումի կառուցմանը, մենք հաւատա-
ցած ենք, որ և մեզանում կաջողվէր սա-
նատորիումների կառուցումը և հիմնար-
կութիւնը: Պէտք է սակայն նախաձեռնող-
ները եռանդուն, անձնուէր, տոկոս անձ-
նաւորութիւններ լինեն և վայելեն այն-
պիսի փաստաթիւն, որ կարողանան գրա-
ւել նիւթախան միջոցներ:

վերջ գիւրիւնը կրկին ու անտանելի ժամերին
Անկողնում երկար շուռ ու մուռ գտնուց ու
տանջվելուց յետոյ՝ վառում են ճրագը, այլա-
տուում են մի բան կարգալ, մի բանով փարա-
տել տրամութիւնը ու վիշտը, բայց չէ աշող-
վում. կարգացած չէ հետաքրքրում. նա շատ
հետու է այն զգացմունքից, որ բռնանում է
քեզ վրա այդ րօպէին: Գիւրը բնակարանար-
վայր են գնում և աչքերը անթարթ սենեակ
մի կէտի՝ սկսում են մտածել...

Ծիշտ այս գրութեան մէջ էր ուսանող Ար-
տաշէն Կարինեանը աշնան մի գիւրը Պետեր-
բուրգում: Նա աչքերը սենեակ էր մի ոսկեպա-
տիկի, որի կազմը զարդարված էր պսպղուն
մեծ ու փոքր, զանազանազոյն քարերով: Սպի-
տակ սփռողով ծածկված սենեակի վրա ոսկի ու
քարեր փայլելու և ճառագայթներ էին ար-
ձակում դէպի սենեակի մութ անկիւնները,
ուր փոքրիկ լապտերի լոյսը հաղիւ էր հաս-
նում:

Տարօրինակ տպաւորութիւն էր գործում այդ
չքեղ կազմով գիւրը մի այնպիսի սենեակում,
որի մէջ չէր գտնվում հետքն անգամ չը կար
ճաւոր ուսանողի մի աղքատիկ սենեակ էր
դա, որի երկարութիւնը երեք անգամ աւելի
էր, քան մի քանի քայլ տարածութիւնից բաղ-
կացած լայնութիւնը: Բացի երկու աթոռից,
որոնցից մէկի ծիւղը քրքրվել ու կախվել էր
դէպի վայր, մի հնարարեան փոքրիկ սենեակից,
լորենու անագին պահարանից և երկարից սև
մահճակալից, որոնք իրանց կենսական անթիւ
անգամ գնացել էին փողոց և կրկին յետ եկել՝
ուսանողական բնակարանները զարդարելու,
ուրիշ ոչինչ չը կար սենեակում Պետերի կեղ-
տուտ, տեղ-տեղ պատառուկած որմնաթելովը

Միթէ ասպարէզ չեն դուրս գալ այդ-
պիսի անձինք:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՎԱՐՇԱՎԱՅԻՑ

Յունվարի 23-ին
(Բօլշևիկ Պրուս)

Տեղական լրագրողները հաղորդում են, որ
յայտնի լին րօմանիստ-հրապարակախօս Բօլշե-
ւիկ Պրուսի (Գլովալի) յարգողները փող են
հաւաքում, որպէս զի գնեն նրանից նրա բոլոր
գրութեան իրաւունքը: Բանը նրանումն է,
որ ամեն մի հեղինակ իր իրաւունքը ծախում
է հրատարակչին, որ աւելի աչքի առաջ ունի
իր սեփական չափը, քան ժողովրդի նա նշա-
նակում է բարձր գններ և այդպիսով անմատ-
չելի է դարձնում մասնայի համար հեղինակի
գրվածքները:

Պէտք է ասած, որ Բօլշևիկ Պրուսը պատ-
կանում է գրողների այն շարքին, որոնք աւել-
ի համակրելի են ինքնակենսոյի աչքում:
Թէ և նա այնպէս մեծ հեղինակութիւն չէ վայ-
ելում համալսարանային գրականութեան մէջ,
ինչպէս Հինրիկ Սենկովիչը, բայց լինելը նրան
աւելի բարձր են գնահատում, քան Սենկովի-
չին, և ահա ինչու համար:

Պրուսը աւելի յայտնի է իր հրապարակա-
խօսական յօդուածներով, քան էսթետիկ գրու-
վածքներով. քան տարի շարունակ նա գե-
տեղում էր Վարչապետի լրագրողներում գտնա-
գան յօդուածներ և ֆելիետոններ, նուիրված
իր ազգի այս կամ այն ցաւին և նրա նշանա-
ւոր անցքերին. լինելով ազգի հարազատ արիւն-
նա չէր պատկանում այն տեսակ ազգասէրնե-
րին, որոնք չեն ուզում իրանց ազգի պակա-
սութիւնները տեսնել. ընդհակառակը, նա ամեն
մի յարմար դէպքում մերկացնում էր ինչ ազգի
անհամակրելի կողմերը, նրա improductivité-ն,
այսինքն նրա թուլացած եռանդը, և համարում
էր ձեռք վերցնել հին շխախտային սովորու-
թիւններից և ներկայ ժամանակի հետ առաջ
ընթանալ:

Այն մասնագիտովը, որ վճռել է լոյս ըն-
ծայել Պրուսի գրվածքները էժանացրած գնե-

րով մեծ գործ կատարած կը լինէր: Մեղ
հայերիս համար, դա անսովոր երևոյթ է, որ
հասարակական գործիչին իր կենսաբի ժամա-
նակ այդպիսի բուռն համակրանք ցոյց տան:
Ընդհակառակը, մեր իսկական գործիչները
կենսաբու հանդիպում են զանազան խոչընդոտ-
ներին, ունենում են անհամար թշնամիներ, քան
բարեկամներ, և շատերը մեռնում են բոլորից
մոռացված և անապահով դրութեան մէջ, թէ
իրանք և թէ ընտանիքը: Յիշե՛ք. Գր. Արծրու-
նուն, Պ. Աղամեանին, Բաֆֆին և այլն... Լեհ
գրողները գտնվում են նախանձելի դրութեան
մէջ: Օրինակ, Սենկովիչը ստացաւ տուէր իր
յօրելեանին Օրեգոն կալուածքը, ժողովրդի
կողմից: Միջկովիչի արձանը կանգնեցնելու
համար միայն Վարչապետում մի շարքվայ
ընթացքում հաւաքվեց 8,000 ռուբլի և այլն:
Նոյնը տեսնում ենք և հասարակական գործե-
րում: Այստեղի պօլիտիկոսները շինութիւնը,
ինչպէս տպւած է նոյն զարդի վերատեսչի
պաշտօնական զեկուցման մէջ, բացառապէս
կայացաւ ինչ ազգասէրութեան հանգանակած
փողով: Այդ կողմից լինելը կարող են հանդի-
սանալ իբրև օրինակ հայերի համար:

Բ. Մէլքե-Շահապարեան

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԹԻՑ

Յունվարի 23-ին

Ծանր է գործակատարի դրութիւնը, առաւել
ևս Բագուի խանութներում: Ամբողջ օրով
կտրվել կենսաբի, փակվել չորս պատերի մէջ
և ըստ առևտրական սրբաբարձիւմ սովորու-
թեան «չանա» թակել որեւէ ապրանք սա-
ղացնելու, ամբողջ տաւան և չորս ժամ ոտի
կանգնել, այս ու այն կողմի ընկնել, մի քանի
անգամ ընդհատել ճաշը (գործակատարների մե-
ծամասնութիւնը ճաշում է խանութներում) մի
քանի կօպէկի ծախս անելու համար, երեկոյ-
եան էլ թուլացած, բոլորովին ուժասպառ
տուն ընկնել, որպէս զի հետևեալ օրը ժամը
ու թիւն խանութում գտնվի— ահա գործակատա-
րի ամբողջ կենսաբը:

Տաւան և չորս ժամ, առանց հանգստի, առանց
զաղարկու աշխատելի ժամացոյցը, որ մի ան-
շունչ առարկայ է, եթէ իր ժամանակին չէք

ըով՝ արանք սովորական, տանելի բաներ են:

Կայ, սակայն, մի մտածմունք, որի առաջ
դրում է ամեն մի չքաւոր ուսանող: Այդ
զարհուրելի մտածմունք— ուրուականը ամե-
նայն կանոնաւորութեամբ այցելում է նրան
տարին երկու անգամ, և ամեն անգամ, երբ
հետանում է նա՝ ուսանողը զգում է իրան նոր
աշխարհ եկած, մօրից նոր ծնված:

Բայց միշտ և ամենքին չէ աշխուժում ճանա-
պարհ դնել նրան քաղցրութեամբ, երբեմն ու-
րուականը չէ զննում ուսանողի խնդիր ու
աղաչանքին, յամոզում, կատարում ու փըր-
փում է, և կամենում է անպատճառ տանել
իր հետ անօգնական ուսանողին: Ու տանում
էլ է շատ անգամ. տանում է մի խորտակված
սիրտ, մի խաւարած կենսաբ, աւելացնելու բիւ-
րաւոր այդպիսիների վրա...

Ուրուականը չօքել էր այս անգամ: Կարի-
նեանի բլին և ծուկը դէմ տուած նրա կրծ-
քին՝ պահանջում էր ինուս ռուբլու— կիսամեայ
դասավճար: Բայց օրոնցից նա տար այդ ահա-
գին գումարը, քանի որ վերջին ժամանակ նա
կարգին ճաշել անգամ չէր կարողանում և բա-
ւականանում էր մի կտոր երկինքով ու հացով:
Բոլոր դուները, որտեղից օգնութեան յոյս կա-
րելի էր ունենալ՝ արդէն բաղնիք էր նա. սո-
վորական բոլոր հնարքները գործ էր դրել—
բայց ի գործ. այս անգամ ամեն ինչ է ամեն
ոք, կարծես, երես էին դարձրել նրանից:

Երկար մտածելուց յետոյ՝ Կարինեանը վեր-
ցրեց սենեակի վրայից գիրքը, կուշտ-կուշտ համ-
բուրեց նրա երկու երեսն ու կրկին վայր
դրեց: Գիրքը ստան էր, ինչպէս ձիւն, բայց և
այնպէս Կարինեանի սիրտը լցվեց մի տեսակ
ջերմութեամբ: Կարծես, մի երկարական տաք

լարում, կանգնում է: Գործակալության լարումը—եթե կարելի է այսպես անուանել—նրա հանգստությունը և ազատ ժամերի մեջ պիտի կայանայ, եթե չհին տալիս այդ հանգստությունը՝ անուշտ երբեք չէ նա և կը կանգնի: Առաջինը միայն երկուց նա ոչ, երեսուց է կորցնում միայն, այդ դեռ ֆիզիկական կորուստն է, բայց նա իրեն է կորցնում բարոյապետ, օրվայ մեջ քանի-քանի անգամ նա հոգեկան յուզմունքների է ենթարկվում հազար ու մի անարդարությունների հանդիպելով, և այդպիսի դեպքերում քանի-քանի անգամ է ուզում թողնել պարտավորությունը:

Արեւելի գործակալությանը դեռ մի կողմ թողնելով, բայց չէ որ կան և՛ ամուսնացածներ, որոնց մի ամբողջ բնույթն է նույնը, բնույթը պահել է հարկաւոր, կերակրել է հարկաւոր, իսկ ապրելու և ապրելու համար ներկայիս կանգնում է, որ պետք է հանդիսանալ քանի-քանի յարմարվել, և նա յարմարվում է, մի կողմ թողնելով ճշմարտ, պատիւ և այլն, և այդպիսի կարծրամտությամբ գործակալության հայտնում է իր գործունեությունը, նայում է չորսը և բոլորին էլ իր գործունեությունը մեջ տեսնելով, գլուխը քաշ է գցում և իր գործին կենտուր իսկ այդ գործը մասնակի ընթացքում նրան բխականում, մի անպետք գործիք է գործունեությունը իր իրեն ձեռքում, մի գործիք, որին ինչպէս ուզենայ տեղը՝ այնպէս էլ կը լայն: Խանութատիրոջ կամքն է, որ իր խանութը բացվի առաջնորդական ժամը 8-ին, մինչև անգամ 7-ին, և փակվի երեկոյան ժամը 10—12-ին: Ում ինչ գործն է, որ գործակալության է իրաւունք ունի գտնել մի երկու ժամ ազատ լինել թէկուզ հենց ճաշելու համար, ում ինչ փողով, թէ գործակալությանը գրված է թաղութային յաճախելուց, իսկ և թէ յաճախում էլ է ասիական է երկրորդ գործողություններից յետոյ ներկայ լինել, որովհետև նա ազատ է միայն ժամը 10-ին: Ի հարկէ, պատահում է, որ նա իրաւունք է ստանում ժամանակին ներկայացման գալու, բայց չէ որ երկրորդ անգամ այդ խնդիրը անհնար է դառնում:

Ում ինչ փողով, թէ ընտանիքաւոր գործակալութեան միայն մի ժամ է կարողանում իր ընտանիքին հետ լինել, չէ որ ժամը 10-ին դրամ է տուն և ընթերցանուց յետոյ պառկում է լինել, որպէս զի միւս օրը կարողանայ իր ժամանակին զարթնել: Ում ինչ փողով, որ գործակալութեանը գրված է զանազան դասախոսություններից յաճախելուց, որովհետև դրանք ժամը 9-ին են սկսվում: Բաւական է, որ գործակալութեանը փող է ստանում, ուրիշ էլ ինչ է հարկաւոր: Ում է լսել, որ գործակալութեանը պետք է յաճախել հասարակական տեղեր: Ում է ինչ ենք տալիս, հետևապէս որքան ուզենանք կարող ենք բանեցնել: Անա մի ընդհանրացած կարծիք: Ռոճիկ, ամսական 25—40 ռուբլու մի ողորմելի գումար, այն էլ որպէս 14 ժամվայ

հոսանք, սկսվելով չլիքներէն, անցաւ նրա ամբողջ մարմնի միջով: Եւ թուաց նրան, թէ մի քնքշող ու տաք ձեռք շաշտիկ նրա կրծքի այն մասը, որի տակ սաստկացած արագութեամբ բարձրում էր սիրտը: Մի անգամ էլ երկար ու կարճատևից հայեացք գցեց նա գրքի վրա, հանգցրեց լամպան ու մտաւ անկողին:

Խորին լուծիւն ու խաւար տիրեց սենեակում: Միայն հարեան սենեակից լսվում էին ժամացույցի ձոճականի համաչափ շարժման ձայները և երբեմնապէս հեռու փողոցից հասնում էր զինքնաթիռի ուռիկների ծուլը:

Կարինեանը պառկած էր կենդանու, կենսաբանական, և նրա միտքը սլանում էր հեռու, շատ հեռու: Ու տեսնում էր նա հեռու հայրենիքի զաշտերից մէկի վրա կանգնած մի փոքրիկ քաղաք՝ լուսաւորված անհասկալի արեւի մեղմ ճառագայթներով:

Երկուց է արդէն: Արեւ թեւեւ էր դեպի իր մուտքն ու իր վերջին ճառագայթներն ուղղում էր քաղաքին: Ամառային թեթեւ, ձիւնափայլ ամպեր լողում են տեղ-տեղ կապոյտ երկնակամարի վրա և հետզհետէ վարդի գոյն ստանում: Հեռու Արագածի ստորոտն արդէն ծածկվել է երեկոյան մութաւոտը: Եւ միայն նրա ձեռքով զապաթն է, որ երկնքի խորքերը մութ փայլում, չղոզողում է, ինչպէս մի հրակայական աղամանդ: Գողցող զոգանքներով մէկը միւսից յետոյ խփում են երեկոյան զանազանքները և լցնում օդը մի տեսակ հաճելի աղմուկով: Տղամարդ, կին, երեխայ թողնում են գործերն ու թափվում փողոցները՝ ժամ քնալու:

Անա և մի ցածր, սպիտակ ներկված տանիք դուրս է գալիս մի պառակ, կորացած կին և ծուռ ու մուռ փողոցներով ուղղում է

վարձատրութիւն:

Բնական է, որ այդպիսի հանգամանքներում գործակալությանը մեջ գտնվէին այնպիսիները, որոնք համարձակութիւն ունենալին բողոքելու: Եւ գտնվել են: Սակայն դրանց բողոքի ձայնն էլ մնացել է ձայն բարբառող յանապափոք: Վերջին ժամանակներս, ինչպէս ասում են, գործակալությանը մի ամբողջ խումբ խնդիրք է տուել քաղաքային վարչութեան խանութները երեկոյան ժամի 8-ին փակելու մասին: Թէ ինչով էր վերջնապէս այդ դեռ ևս յայտնի չէ, միայն մի բան ճիշդ է, որ մի քանի առևտրականներ կարողացել են հասկանալ իրանց ծառայողների դրութիւնը և խանութները երեկոյան ժամի 8-ին փակել: Եւ եթէ մի քիչ հեռու գնանք, կը տեսնենք, որ իրանց շահի տեսակետից անգամ այդպիսի վարձուքը օգտակար է, որովհետև այդպիսով յարգած են ինքնու ծառայողի խնդիրը, իսկ գործակալութեանը գիտէ յարգել իր բարին կամեցողին և ծառայել ոչ թէ որպէս գործիք, այլ որպէս գիտակից մարդ, որ աշխատում է ամեն կերպ յարակար լինել նրան, որ գնահատում է իր ծառայութիւնը, մարդկութիւնը և հանգստութիւնը:

Ցանկանալ, որ մեր բոլոր առևտրական տները կարողանային այդ ճանապարհի վրա գնել իրանց գործը, որով թէ բարեբաւ կը լինեն գործակալութեան գործիւնը և թէ իրանց սեփական շահը յարգած:

Մ. Ղ.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Բաղու, յունվարի 27-ին

«Մշակ» 17 համարում տպւած Բաղուի նամակի այն մասը, որ ինձ է վերաբերում, յայտարարում եմ, որ իր ամեն բառով, թուականներն էլ հաղորդելով, կատարելապէս անհիմն է, եթէ ոչ գիտակցաբար և որոշ դիտարկութեամբ տպւած... թիւերի մասը:

Արմէնեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսաց յայտնի վիպագործներից մէկը, մտադիր է բանալ Պետերբուրգում ժողովրդական տնտեսական հարցերի մասին: Այս ակադեմիայում կը ղեկավարէ երկու մեծ երիտասարդներ, որոնք ստացել են միջնակարգ կրթութիւն. այստեղ նրանք կը նախապատրաստվեն ժողովրդական գործունեության համար: Ակադեմիայի մանրամասն ծրագիրը կը կազմեն մի քանի հոգեւոր ժողովրդականներ:

Մայրաքաղաքի լրագիրները հաղորդում են, որ արդարագործութեան միջնորդութեան առաջարկած օրէնքի նախագիծը՝ ամուսնիների անհատ ապրելու մասին՝ կը քննվի Պետական

քաղաքի դէպի եկեղեցի: Նա ամբողջովն սև է հագնել. սև է նրա կրակաւորուն, սև է գլխակապը, սև են նրա խոսքի նրա ձայնն ու բառերը: Ծանապարհին, մինչև եկեղեցի հասնելը, նա անդադար աղօթք է մղում: Աղօթքում է նա, առանց շուրջն անգամ նայելու, եկեղեցում, ժամերգութեան ժամանակ, իսկ երբ ցրվում է եկեղեցուց ժողովուրդն և մնում են այնտեղ միայն մի քանի ջերմաստիճանը աղօթքում: Ժամերգութեան իրանց միջոցները սևազգեստ պառաւ կանգնում է Աստուածամոր պատկերի առաջ և անթափ հայեացքն ուղղած դէպի նա, արտասուածքով անքնադարձ երկար ու երկար աղօթք է անում: Նա անդադար չընդմեջ է ու կանգնում, համբուրում է յատակի սառն քարերը, անսահման ջերմաստիճանութեամբ քսում է երեսը դեմին հողերին: Սակայն, չը նայելով այդ երկար աղօթքին, պառաւ մի խնդրեալով ունի միայն.—նա կենք ու առողջութիւն է խնդրում իր մի հասկի, սպանութեան ու հետապնդող համար, որի երեսը երեք տարի է չէ տեսել:

Կարինեանի աչքերը լցվում են արտասուքով. անսահման կարօտ է շարժվում նրա սրտի մէջ դէպի այդ պառաւ: Նա կը կամենար այդ օր-պէին ամուսնաւոր համբուրել նրա խորշում իր երեսը, սեղմել իր սրտին այդ փոքրիկ, նիհար մարմինը, միջթորել, ուրախացնել նրան: Բայց մօր սիրելի պատկերի փոխարին նրա առաջ յանկարծ կանգնում է... զատաւարի անձոնի, անհեթեթ ուրուականը և ձեռքը մեկնում է դէպի ոսկեկապ գլուխը: Կարինեանը անսովոր ձիգ է թափում, աշխատում է պաշտպանել զիրքը և քրտնած, հեւալով սթափվում է քնից: Զորս կողմը նոյն դիւերային լաւարն է և

նորհրդում յունվարի վերջին կամ ներկայ տարվայ փետրվարին:

Թիֆլիսի նահանգական վիճակագրական կոմիտեի գլխավոր տնտիկանապետին՝ խնդրելով մանրամասն տեղեկութիւններ ժողովել ագագործութեան շարժման մասին Թիֆլիսում: Սրա հետ միասին նա խնդրում է հաղորդել, թէ 1902 թվականին որքան ուսումնարանական հաստատութիւններ են եղել Թիֆլիսում և քանի աշակերտներ են ունեցել նրանք, որքան անգամ հրեշտ են պատահել և որքան վնաս են պատճառել նրանք: Որքան գործարաններ են եղել Թիֆլիսում և որքան գումար է հասել նրանց արդիւնաբերութիւնը: Այս տեղեկութիւնները անհրաժեշտ են վիճակագրական կոմիտեին: Թիֆլիսի նահանգի անսցալ տարվայ դրութիւնը պատկերացնելու համար:

Թիֆլիսի նահանգական առեանը իր նիստում, որ տեղի ունեցաւ հինգշաբթի, յունվարի 30-ին, ձայների մեծամասնութեամբ որոշեց բեկանել Թիֆլիսի քաղաքային դռնային որոշումը քաղաքային ուսումնարանական կոմիտեի տարվայ դրութիւնը վերաբերմամբ:

«Донецкая Рънь» լրագրի առեւով, կողմնակցութիւնը գրեթէ զլիւսաւոր վարչութեան մէջ կազմելով է մի առանձին խորհրդակցութիւն, որ պէտք է լինէ Դոնեան շրջանի մէջ գէտնալոյսի հիմնարկութիւնները մտնելու հարցը:

Ֆինանսների միջնորդութեան մէջ, մայրաքաղաքի լրագիրներն առեւով, մշակվում է մի ծրագիր, որով մտադրութիւն կայ թոյլ տալ առևտրական ուսումնարաններ աւարտած անհայտն մասին: Մասնագիտական բարձրագոյն ուսումնարանները, ինչպէս նաև համալսարանների մի քանի ֆակուլտետները:

Երեմիայի մեջ գրում են, «Երեմիայի երկու օրերում նորից բաւականին ձիւն տեղաց, և այս ձիւնը ընդհանրապէս մեր նահանգը ծածկելով է ձիւնի հաստ շերտով, մի հանգամանք, որը շատ բարեբար նշանակութիւն կունենայ մեր երկրի ոռոգման և ջրի առատութեան նկատմամբ:

ԿԱՄՍԻՅ մեջ գրում են, «Յունվարի 26-ին, կիրակի օր, օրհնեցողութեան քաղաքային արհեստագիտական դպրոցը երկու բաժանմունքով՝ Ներկայ էին ուսուցչական դասը, քաղաքային տնտիկանութիւնը, դեպուտատները և շատ ժողովուրդ: Ժողովրդական դպրոցների տեսուչ պ. Դեմիդով խօսեց դպրոցի օգտակարութեան մասին, ուր ընդունվելու են առօրէին 150 աշակերտներ, մինչև 16 տարեկան հասակը, և աղմուկներ են երկու արհեստ դպրոցներին և տնտեսագործութիւն, և ուսում:

Նոյն տխուր մտածմունքը ոսկեկապ գրեթէ «Կարմիր աւետարան» մասին:

III

«Կարմիր աւետարան» ունէր իր պատմութիւնը: Կովկասեան այն փոքրիկ գաւառական քաղաքում, ուր ապրում էր Կարինեանների ընտանիքը, աւետարանը մեծ հռչակ էր վայելում: Թէ ինչպէս էր կոչվում նա «Կարմիր»-գլուխը է ասել, երեք նրա համար, որ աւետարանի բազմաթիւ գեղեցիկ ծաղկանկարները գծագրված էին կարմիր թանաքով: Նոյն տեսակ թանաքով էին նկարված մագաղաթեայ հաստ փայլուն թիւրքերի վրա և զլխատուները, որոնք զանազան կենդանիների և թռչունների ձևերն ունէին: Աւետարանի կազմը ոսկեկապ արծաթից էր: Նրա մի երեսին բաւական ճարպիկ ձեռքով քանդակված էր Քրիստոսի յարութիւնը, իսկ միւս երեսին—համբարձումը: Կեղծ աղտմանը և զանազանագոյն քարեր զարդարում էին նրա երեքը: Բայց քաղաքացիներից շատ քիչերը կարող էին պարծենալ, թէ տեսել են Աւետարանը առանց այն բազմաթիւ մետաքսեայ թափանկանքի, որոնց մէջ մշտապէս փաթեթված էր լինում նա:

«Կարմիր աւետարան» Կարինեանների ընտանիքի ամենանշանակաւոր և... արդիւնաւէտ սեփականութիւնն էր: Նրա մասին քաղաքում անթիւ հրաշալիքներ էին պատմում: Դեռ այն ժամանակ, երբ Կարինեանները ապրում էին Թիւրքաց Հայաստանում, աւետարանի մասին կազմված առատակները տարածված էին համարեա Կարին մարզի նահանգում: Բազմաթիւ ուստատներն ամառ-ձմեռ անապական էին Մուսուրական գիւղից: Նետ գնող և եղունգի նայող կանանց սովորական խօսքն էր՝ «Մուսուրկա»

նոյն արհեստների վերաբերաւ: Դպրոցի մասին առ այժմ ընդհանուր ծրագիր չէ հրատարակված: Դպրոցի կառավարիչ նշանակված է տեխնիկ պ. Սօլովիւպ:

ՍՈՒԽՈՒՄԻՅ մեջ գրում են, «Մեզանում հարսանիքները յիշեցնում են գերեվաճառութեան ժամանակները: Մուսուրկաները» շատ են: Մի աղջիկը ծախվում է 100—1000 ռուբլիով: Մրցութիւն է լինում փողով: Տղայի տէրը պարտաւոր է կաշառել միջնորդին, աղջկայ եղբորը, քեռիին և գրեթէ բոլոր ազգականներին: Դա քայքայում է խեղճի անտեսութիւնը: Աղջիկ փախցնելու ու առևանգելու էլ պակաս չէ մեր գիւղերից: Ժամանակ է թողնել այդ վայրենի և տղից սովորութիւնները: Անօթ է մեզ: Մեր հոգևորականների պարտականութիւնն է ուղարկութիւն դարձնել և թոյլ չը տալ այդպիսի անպալել արարքները: Բայց նրանց էլ պակաս լինի, փող գալ, ինչ կուզէ թող լինի:

ԳՐՈՒՄԻՅ մեջ գրում են, «Ջարմանալի կարգադրութիւններ է անում մեր հոգևոր իշխանութիւնը: Նա, փոխանակ բարեփոխում և ապահովելու իր ստորադրեալ աղքատ ընտանիքով ծանրաբեռնված քահանաների դրութիւնը, փոխանակ աէր և միաբանութիւն գցելու քահանաների մէջ՝ ինքն է զանազան անտեղի կարգադրութիւններ անելով խռովութիւն և երկպառակութիւն գցում և կուեցնում քահանաներին իրար հետ: Օրինակի համար, վերջինքը հետեւալ հանգամանքը: մեր փոքրիկ քաղաքին ս. Ստեփանոս եկեղեցում կան երկու միաբան քահանաներ, որոնք պարտքով պատուհասով հագել հագ կարողանում են օրվայ հացը հասցնել իրանց ընտանիքներին: Հոգևոր իշխանութիւնը վերցրել և փոխադրել է Ախալ-Գորի գիւղից, առանց ծխականների խնդիրքի և առանց պահանջի, մէկ երրորդ քահանայ էլ, հրամանագրելով, որ այս երրորդ քահանան պէտք է ստանայ միայն գանձանակաւորամի երրորդ մասը և իրաւունք չունի ոչ ծուխ ու հենարան և ոչ էլ օրինակատարութիւն անելու: Այդ երրորդ քահանայի ոտը ներս դրած օրից՝ ամեն օր եկեղեցում կրիւ և հայհոյանքը անպակաս են. անցեալ օր բանը այն տեղը հասաւ, որ եկեղեցում, ժողովուրդի ներկայութեամբ, հին քահանաներից մէկը և նոր քահանան իրար փողոցային հայդանքներով հիւրախորհելուց և իրար միջոցներ վրա թքելուց յետոյ, թիչ մնաց քօթակ տալին միմեանց: Բացի սրանից, երեք օր առաջ տեղիս հոգևոր կառավարութիւնը հրաման ստացաւ կօնսիստօրիալից, որ խնդրէ սուրբ Ստեփանոս հանգիստ եկեղեցուց քահանայ Տէր-Միքայիլին, որը ունի հինգ աղջիկ և երկու տղայ, երեխաներ՝ քսան ծուխ ժողովուրդը և յանձնեն վերոյիշեալ երրորդ քահանային: Վերջապէս չէ հասնում Կարմիր աւետարանին է. գնացէք Մուսուրկան:

Նոյն անունն ու յարգը վայելում էր աւետարանը և այն քաղաքում, ուր գաղթել էր Արտաշէսի պապը իր ընտանիքով: «Կարմիր աւետարան» հետ միասին Կարինեանների տանը չինված էր մի առանձին, ընդարձակ, բաւական բարձր առատաւորով սենեակ, որի մի անկիւնում, խորհրդաւոր կիսախաւարի մէջ, մեծ ու բարձր, թեք մակերևոյթով սեղանի վրա «բազմաբան» էր աւետարանը: Արտաշէսի թէ հայրը և թէ պապը ոչ մի գործ, ոչ մի պարագայում չունէին: Եւ հարկաւոր էլ չէր.— «Կարմիր աւետարան» եկամուտի մի այնպիսի լիազատ աղբիւր էր, որ երբեք չէր ցամաքում և լիովին բաւարարութիւն էր տալիս Կարինեաններին երկար, շատ երկար տարիներ, զուցէ նոյն-իսկ դարեր ընթացում:

Բայց «Կարմիր աւետարան» ունէր և լինաւ միւսեր: Երկուսն քահանաները, միացած տեղական հոգևոր իշխանութեան հետ, շատ անգամ փորձեր էին արել քաղցրութեամբ կամ բռնի կերպով խնդրել Կարինեանների ձեռքից արդիւնաւէտ աւետարանը և տանելու եկեղեցի: Բայց ամեն անգամ պարտութիւն էին կրել: Արտաշէսի թէ հայրը և թէ պապը, յինվելով ժողովուրդի բազմաթիւ գոհից բողոքների վրա, պահել իրանց ձեռքում այդ «օջաղի սրբութիւնը»: Սակայն այն, ինչ որ չը կարողացան անել արտաքին թշնամիները, Կարինեաններին նախանձող ոյժերը՝ աջողութեամբ կատարեց ներքին, տանու թշնամիներ:

(Կը շարունակվի)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԽՈՒ ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա, Վորոնոյովի արձանի հանդէպ)

Ա մ ե գ օ ր, բ ա գ ի կ ի ր ա կ ի օ ր ե ր ի ց

Ա Ռ Ա Ռ Յ Ն Ե Ր Ը

Բ. Ա. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ—11—12 ժ. փրարութեան, վերականգնող (սփիւրի) և միզառնու հիւանդ. ձեռնարկ—9—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային. Մ. Գ. ԱՆԵՏԻՍԵԱՆԻ—10—11 ժ. մարմնի, վերականգնող և փրարութեան. Զ. Բ. ԲԱՐԱՆՍԵԱՆԻ—11—12 ժ. մանկաբարձութեան կանանց և երեխայաց. Կ. Բ. ԳԱՆԻՆԻ—12—1 ժ. ականջի, քթի և կուրքի. Գ. Ա. ԲԱՐԱՆՍԵԱՆԻ—1—1 1/2 ժ. ներքին և երեխայաց. Ե. Երկուշ. չորեք. ուրբաթ. Ա. Գ. ԳԱՐԱՆՍԵԱՆԻ—1—1 1/2 ժ. ներքին և երեխայաց. Ե. Երեքշ. հինգշ. շաբաթ.

Ե Ր Ե Գ Ն Ե Ր Ը

Ն. Ն. ԲԱՍՏՈՐՔԻՆԻ—5—6 ժ. փրարութ. և մարմնի. Զ. (Երեկոտարութ.). Ն. Ս. ԼԻԻՔՍԵՆԻ—6—7 ժ. նեարդային (Երեկոտարութ.) ներքին և վերականգնող. Կ. Բ. ԳԱՆԻՆԻ—7—7 1/2 ժ. մանկաբարձութեան և կանանց. Գ. Ա. ԲԱՐԱՆՍԵԱՆԻ—7 1/2—8 ժ. Բ. Ա. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ—7 1/2—8 ժ. Վարդ 50 կ. չորաբարձութեան, համախորհրդի (կոնսիլիումի) և օպերացիայի համար առանձին. Օ. Յ. ԱՌԱՎԱՆԻ—առանձին. ծաղկաշատ և բժշկական մարմնամարզ. գիմն 11—1 ժ.

Հիւանդանոցի վերահսկող. բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

ԱՐՏԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Կիրակի, փետրվարի 2-ին

ՑԵՐԵՆՈՑԻ ԷՃԱՆԱՅՐԱՅԻՆ ԳՆԵՐՈՎ

Հայոց դրամատիկ ընկերութեան խումբը, մասնակցութեամբ ա. ՍԻՐԱՆՈՑԵՆԻ և բարեհաճ մասնակցութեամբ Մ. Գ. Համարձեռնականի, կը ներկայացնէ

ՌՈՒԶԱՆ

Պատմական դրամա 5 գործող. 8 պատկ. հեղ. Գ. Մուրադյանի

Մասնակցում է ամբողջ խումբը

Սկիզբն է ուղիղ 12 1/2 ժամին գերեկվայ:

Տոմարները կարելի է ստանալ թատրոնի կասսայում:

Ա. գ. Գ.—Հինգշաբթի, փետրվարի 6-ին, ի նպաստ ա. ՍԻՐԱՆՈՑԵՆԻ, ԿԵՆՈՋ ՊԱՏՐՈՆՈՒՄ նոր պիեսի, 5 գործ.:

Բ Ժ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

Ա. ԲԱՐԱՆՍԵԱՆԻ

Բնակարանը փոխէ՝ Արտազովի տունը, № 12, Նախադասական (Տնտարախայա) փողոց. իսկ հիւանդների ընդունելութեանը կը շարունակվի նախկին բուժարանում—Սկիզբնական փողոց, № 14, գերեկվայ ժամը 11—1: Այստեղ և արվում է վկայաթուղթ:

Բ Ժ Ի Ե Կ

Պ. Մ. ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

կազմում է խորհուրդների տեղիս պրոֆէսորների հետ՝ Վիեննա երկր հիւանդների համար:

Dr. Med. Paul Afrikan. Wien. VIII., Langegasse, 60, Thur 1. 5—10

Բ Ժ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

ԳՐ. ԻՎ. ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԸ

ներքին և երեսմաների հիւանդութիւնների Ընդունում է առաւօտեան 10-ից մինչև 11-ը և 5-ից մինչև 7 ժամ երեկոյան Միտայովիկի պրոպէկտ 154: Տէլեֆոն 825. 23—30

ՕՐ. Մ. ԿԱՐԱՆՍԵԱՆԻ

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆՈՒՄ

Ընդունվում են գրեթեթիկ աշակերտուհիներ Դիմել Թիֆլիս, Գանովկայա, տ. 26. 3—5

ՀԱՐԱՆՏԻՆ ԳԱՐԱՆՍԵԱՆԻ

ԳԱՐՍԻՑ ԵՌՈՅԻ

ԶԵՐԹՈՒՆԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒՇԻՐՈՒՄ

(Հիւլված 25 տարեց ի վեր)

Հաղորդում է մանրամասն տեղեկութիւններ Գարսից ծաղի առեւտուրի մասին, ունի ներկայացուցիչներ Կարապէտի Գարսիստանի նշանաւոր կենտրոններում, ընդունում է յանձնարարութիւններ, գնում և վաճառում է աղբաքանիք, փութաբուս և Եւրոպայից Գարսիստան և Գարսիստանից Եւրոպա, զիւրաւարտի պայմաններով—Հաղթէ. Zeytoon C. G. Buchier Persian-Gulf. 77—100

ՀԱՆՐԱՄԱՏՁԵԼԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Թիֆլիսի Հակա-աղօթողական ընկերութեան Հալաբարի բաժանմունք

ՄՈՒՐԱՇԿՈՅԻ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

(Թիւական փող., անցքը Պետր-Պաւլեան հրապարակից)

Կիրակի, փետրվարի 2-ին

(Յ Ե Ե Կ Ո Վ)

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱՍԵՐՆԵՐԻ ԽՈՒՄԲԸ

Բարեհաճ մասնակցութեամբ տիկին Զարէլի և պ. Ամօ-Պարազեանի կը ներկայացնէ

ԿԵԱՆՔԻ ԽՆՃՈՅՔՈՒՄ

Դրամա 4 գործ. հեղ. Ալեքսանդրովի

Մասնակցում են.—Տիկ. տիկ. Զարէլ, Գուրազեան, պ. պ. Ամօ-Պարազեան, Բարաչեան, Գուրազեան, Գրիգորեան, Սարգսյան, Սարգսյան, Փրոտաշեան և ուրիշները:

Սկիզբն է 12 ժամին գերեկվայ:

Տոմարները գնելը 10-ից մինչև 90 կօպէկ:

1—2 Բէժիսոր Ամօ-Պարազեան

Մի հայ երիտասարդ, որ գիտէ հայերէն, ռուսերէն, ֆրանսերէն և հաշուապահութիւն, ցանկանում է պաշտօն ստանալ հայ վաճառականական տներում: Հասցէն Զեարթեւսկայա, № 2, գիմնի տիկ. Հ. Բէնքիւնցին 1—5

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Առաջիկայ փետրվարի 2-ին, կիրակի առաւօտեան, 12 ժամին, ս. պատարագից յետոյ, Նորաշէնի ս. Աստուածածին եկեղեցում լինելու է ծիսական վերջին ժողով՝ լսելու մասնաժողովի զեկուցումը հանդուցեալ Գրիգոր Իզմիրեանի կողմից, Վիեննի փողոցում գտնվող տան մասին Ուստի յազդուաբար խնդրում եմ մեծ. պ. պ. ծիսականներին, բարեհաճել չորս բերել յիշեալ եկեղեցին որչեալ ժամին Նախագահ՝ Սարգիս Բաշանայ Շիօյեանց 1—1

Въ Книжномъ магазинѣ

ГУТТЕНБЕРГЪ

(Лорисъ-Меликовская № 11) продаются слѣдующія книги:

М. Горькій. Разказы въ 5-ти томахъ, каждый томъ по 1 р. Эмиль-Золя. Нана, романъ, пер. съ франц. 1 р. 3. Беллами. А. Черезъ сто лѣтъ. Куда мы идемъ? 75 к.

А. Емеляновъ. Московская Нана, романъ 1 р. А. Месковский. Образцовые самоучители. Съ указаниємъ способовъ усвоения чистаго произношенія (по повѣйшей американской системѣ): 1) Французскаго языка, 3-е изд. 3 р. 40 к. 2) Нѣмецкаго языка, 2-е изд. 3 р. 40 к. 3) Англійскаго языка, 2-е изд. 4 р.

Ф. Крейцбергъ. Учебникъ французскаго языка, часть I, 50 к., часть II, 50 к. " Учебникъ Нѣмецкаго языка, часть I 50 к., часть II, 65 к. Карманныя Русско-Армянскій словарь О. А. 45 к. 1—3

Հայաստանի Դրեկան դաւաճի վճան գիւղացի 18 տարեկան Նիկողայոս Առաքելեան վեց տարի է ինչ կորած է համարվում: Խնդրեմ նրա մասին լուր ունեցողին հաղորդել ինձ հետեալ հասցեով:

Բալახան, Կոնտորա Մանտաշեւ, Արաքու Գրիգորյան. 1—3

ԶԳՈՒՀԱՅԷՐ ԿԵԶԵՆԵՐԻՑ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՏԱԿԱՆ

ԲՈՐՆՈՏԻՄՈՒԼԵԱՆ ՍԱՊՈՆ

Գ. Յ. Ի Ի Ր Գ Է Ն Ս

Ոչնչացնում է պեպիւնները, սեւութիւնը, դեղին բծերը, պոզիկները և պոստիկները և ներգործում է աւելորդ ջրանկլու դէմ: Խորհուրդ է արվում ձեռք բերել, որպէս առաւելագոյն անուշահոտ սապօն, բարձր արժեքաւորութեան:

ՈՒՅԷ ՄԷԴԱԼ 1893 Թ-ի համար:

Կտորի գինը 50 կ., 1/2 կտորի 30 կ.:

Մարվում է բոլոր ամենալուր գեղադործական մագաղիներում և զեղաններում:

Դիւանաւոր պահանջարկը Բուստանայի համար Գ. Յ. Բրդէնի մօտ Մոսկվայում: Դէպօ, Թիֆլիսում, Արաքուովի մօտ, գեղադործական սարաններին առեւտրի կովկասեան ընկերութեան մէջ, Մուրիսովի և Գրիգորյանի, պ. պ. Գալօշեանի և Արիտաւակովի մօտ: (1, 15) 1—24

ՇԵՐԱՄԻ ՍԵՐՄ

Խ. Ս. ԽՐԻՍՏՕԴՈՒԼԻՏԻ

որը իր ընտիր յատկութեամբ վաղուց հանրածանօթ է դարձել՝ Յունաստանում, Թիւրքիայում, Պարսկաստանում և Կովկասում: Գնել ցանկացողներին դիմել ա) իրան պ. Խրիստոփորիսին, մինչև փետրվարի 15-ը, Երևանում: Կիւրաստանում № 14, բ) Կայսերական Գիւղատնտեսական Ընկերութեան մօտ Թիֆլիսում և գ) Ֆրանսական ընկերութեան գրասենեակում, նախկին Արժեքներու գալէքէյում № 127: 1—6

ԻՒԶՐԱՇԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԸ

(Բազու. Ստանիսլավսկայա և Բոնդարնայա փողոցների անկիւն, տուն Աշուսովի, Տեխնիկական ուսումնարանի նոր շէնքի հանգէպ):

Սովորեցնում է երեսմաներին սկզբնական դրագիտութիւն հնչական մեթօդով: Պատրաստում է պետական բոլոր միջնակարգ դպրոցների երեք դասարանների համար: Աւանդում են. և հայոց լեզուի դասեր: (Յ. շ.) 4—10

Թիֆլիսի Կենտրոնական Գրախանութանգում

վաճառվում են, ի շարք այլ հրատարակութիւնների, հետեալ գրքերը՝

ՍՈՒՆԻՈՒԿԱՆՆԸ ԳԱՐԲ., «Էլի մէկ գոն», Կոմէդիա հինգ արարուածով, բ. տիպ., ուղղած—1 ր., «Անուստաններ», Կոմէդիա հինգ արար., բ. տիպ., ուղղած—1 ր., «Պէպո», Կոմէդիա երեք արար., բ. տիպ., ուղղած—50 կ., «Գիշերուան սարբը խէր է», Կատակերգութիւն մէկ արար., բ. տիպ., ուղղած—50 կ., «Օսկան Պետրովիչը է», Կինոնով, Կատակերգութիւն մէկ արար.—30 կ.:

ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ԽՄԻՆ, «Դամոկլեան սուր», դրամա երեք արար., բ. տիպ., ուղղած—75 կ., նոյնը 2 արար.—50 կ., «Վայրենի», Կատակերգութիւն մէկ արար.—50 կօպ., «Բարեգործութեան դիմակի տակ», դրամա 5 արար.—1 ր., «Չարք», Կատակ. մէկ արար. և «Սարափիկի իրողութիւն»—1 ր., «Կոռուպացիոն եւ էի», Կոմէդիա—փողովի երկու արար.—50 կ., «Մօզա», Կոմէդիա մէկ արար.—50 կ., «Էլ չարք է ինչ կամ երկու սիրահար», Կատակերգ. մէկ արար.—50 կ., «Սէր կամ մահ», պիէս մէկ արար.—50 կ.:

ՍԱՐԴԱՐԵԱՆ ԱՒԱՄ, «Դօքտոր Թաթու (հեղինակ. Շչեքովի) Կատակ—փողովի մէկ արար.—20 կ., «Օրթաճալը քէփը կամ Ջորու ըան է», Փարս—փողովի մէկ արար.—20 կ., «Չուարձալի ժամեր իր բանալիով»—50 կ.:

ՊՈՇԵՆԱՆ Պ., «Յունոն», վիպակ—1 ր., «Նա», պատկեր—20 կ., «Միքէլ-աղեկը Արդիւր», գրոց իրական կանգից—20 կ., «Արցիկ», պատկեր—25 կ., «Յունիկներ»—1 ր., «Ալիդըն երկանց, վէպ—1 ր. 20 կ., «Բրդէ», վէպ—1 ր. 20 կ., «Յեցեր», վէպ—1 ր. և «Կոռուպացի», վէպ, բ. տիպ., 1 ր. 30 կ.:

ՇԱՆԹ, «Երազներ» (գիշերօթիկի մը յուշատետք) —40 կ., «Դարձ», վէպ—40 կ., «Վիրի», վէպ—60 կ. և «Կերասանութիւն», վէպ—40 կ.:

ՇԻՐԱՆՉԱԿԷ, «Նամու», բ. տիպ.—1 ր., «Բառ», վէպ—1 ր. 50 կ., «Յաւագար», վէպիկ—50 կ., «Չուր յոյներ», վէպ—1 ր. և «Կրակ»—30 կ.:

ԽԱՍԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎԵԱՆԻ Երկերը (Վէրջ Հայաստանի, Օվաննա և այլն)—1 ր.

ՓԱՓԱՋԱՆՆԻ ՎՐԹ., «Պատմութեան» (ուրբ պատկեր)—50 կ., Սանթո (հայ բոյաների կանգից) —30 կ. և «Հայ-բոյաներ (տղագրական ուսումնասիրութիւն)»—50 կ.:

Դիմել՝ Въ Тифлисѣ, въ Центральную Книжную Торговлю. (Կ. ո.) 2—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԱԼԲՈՄ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻՆ ԹԻՇԱՍԱԿԻՆ

Ամենաթանկագին պօստի և կրպէնի թղթի վրա 14 տպագրական թերթից բաղկացած, մեծադիր 36—27 անտ. մեծութեամբ, 60-ի չափ պատկերներով, և զեղաներով վրեժաներով մօզէրն ստիլի: Արժեք բաղկացած է երեք գլխաւոր բաժանմունքներից՝ 1) Կենսագրական—գրական—գեղարուեստական. 2) Նկարական և 3) Նրաժողովան: Արժեքն մասնակցում են, թէ հայ և թէ օտարագիր յայտնի նկարիչներ և երաժիշտներ:

Գինն է առանց կազմի 3 ր. 50 կ. ճանապարհածախսով—4 ր. չքեղագրի կազմով—4 ր. 50 կ. ճանապարհածախսով—5 ր.: Ուղարկվում են նաև վերադիր վճարով միմիայն նրանց, որոնք կանխիկ վճարում են 2 ռուբլի:

Հասցէն.—Ս. Սանկտ-Պետերբուրգ, Императорская консерваторія, Г-ну Египте Багдасаряну или Академія Художествъ г-ну Д. Опроянцъ. 6—10

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷՋ ԵՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ-ՊԱՆՍԻՈՆ

Ս. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

Բաքու, домъ Красильникова, противъ армянской церкви.

Ընդունելութիւնը սկսվում է երկրորդ կիսամյակից (Յունվարից) և պատրաստվում են երեսմաները միջնակարգ դպրոցների համար: 10—10

Փինանսների նախարարութեան իրաւասութեան տակ գտնվող

ՀԱՇՈՒՆԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

Հեղինակ Աւետարանական, գործարարական և նախադրեւորական հաշուապահութեան ձեռնարկի, որ ֆինանսների նախարարութեան ուսումնական բաժնի կողմից ընդունված է իբրեւ. օժանդակ ձեռնարկ առեւտրական դպրոցներում:

ՍՈՎՈՐԵՃՆՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Է

Երկու տեսի անձանց՝ գործնական ձեռով հաշուապահութիւն 4 ամսուան:

ՊԱՐԱՏՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԵՆ

1) Իրաւական կրկնակի հաշուապահութիւն արդիւնադործութեան բոլոր ձևերի վերաբերեալ, վաճառականական, բանկային, յոնանարարական, գործարարական, նախադրեւորական և նախադրեւորական հաշուապահութիւն:

2) Առեւտրական թուարանութիւն: 3) Առեւտրական թղթակցութիւն: 4) Մուրակային և առեւտրական օրէնքներ: 5) Վայելագործիւն և ուղղուն ամենամիտ ձեռագրի:

Ընդունելութիւն ամեն օր: Պատրաստվածները սկսվում են 1903 թ-ի Յունվար 15-ից պարբերաբար ամեն 4 ամիս, ամենայն օր ճաշից յետոյ՝ 60 ռուբլի վճարով ամբողջ դասընթացի համար:

Դասընթացը աւարտողներին արվում են, ֆինանսների նախարարութեան թուղթով ծրագրի համաձայն, առեւտրական: Ցանկացողներին խնդրում են դիմել գրաւոր կերպով կամ անհամար կուրսերի հիմնադրին՝ Թիֆլիսում, Н. В. Абрамъчу, Николаевская ул. № 46, ամենայն օր: Մրադիւն ուղարկվում է ձրի:

Վերաւում լինում ձեռնարկը ծախվում է Ռուսաստանի բոլոր գրադաճաճողներում: Օտարադպրեցիկները գրեթե ցանկութեամբ կարող են դիմել Կեդրոնական, առանց պատի ծախս վճարելու: Գինն է 3 ր. 50 կօպէկ: (Կ. Կ. Կ.) 20—25